

23.3.2026

מהלך חדש בלשכה הרפואית: הקמת מערך ייעודי לטיפול בתיקי שיבוב

בשנים האחרונות הולך ומתחדד מקומו של תחום השיבוב כאחד מהמרכיבים המשמעותיים והמורכבים בפעילות המוסד לביטוח לאומי. מדובר בתחום המצוי בנקודת המפגש בין רפואה, משפט וכלכלה – תחום המחייב חשיבה מקצועית עמוקה, אחריות ציבורית גבוהה ויכולת ניתוח מורכבת. בהתאם לשינויי חקיקה ולהסכמים עדכניים עם חברות הביטוח, נדרש המוסד להרחיב באופן משמעותי את המענה הרפואי בתיקי שיבוב פל"ד (פיצוי נפגעי תאונות דרכים), בעיקר בתחומי נכות כללית, שירותים מיוחדים (שר"מ) וסיעוד. מדובר בכ-400 תיקים הצפויים להגיע לטיפול עד סוף שנת 2026, נתון הממחיש את היקף האתגר ואת חשיבות ההיערכות המערכתית.

מהו למעשה תיק שיבוב?

תיק שיבוב נוצר כאשר המוסד משלם גמלה למבוטח שנפגע, אך הפגיעה נגרמה עקב גורם חיצוני, לרוב תאונת דרכים. במצבים אלו, נדרש לבחון האם קיים קשר סיבתי רפואי בין האירוע לבין מצבו התפקודי של המבוטח ובהתאם לכך לפעול להשבת הכספים מחברות הביטוח. כלומר, מעבר לקביעת מצב רפואי או נכות נדרשת כאן הערכה מקצועית מורכבת: עד כמה תרם האירוע לפגיעה? ומה חלקם של גורמים אחרים כגון גיל, מחלות רקע או תהליכים טבעיים?

העיסוק בתיקי שיבוב מציב בפני הרופאים אתגר ייחודי, השונה מהותית מעבודת הוועדות הרפואיות השגרתית. הוא דורש שילוב של חשיבה קלינית, ניתוח סיבתי והבנה של ההשלכות המשפטיות של כל קביעה רפואית. עם זאת, מדובר גם בהזדמנות משמעותית: חיזוק היכולות המקצועיות של הרופאים, הרחבת תחומי העשייה, והשפעה ישירה על ניהול משאבים ציבוריים.

בימים אלו מובילה הלשכה הרפואית מהלך ארצי להקמת מערך ייעודי לטיפול בתיקי שיבוב.

המערך יכלול: צוות רופאים ייעודי מכלל המחוזות, מתודולוגיה מקצועית אחידה להערכת קשר סיבתי, תבניות עבודה ברורות לחוות דעת רפואיות, הכשרה וליווי מקצועי שוטף, ובניית מערכות מתקדמות לניהול ולבקרה.

הפעילות צפויה להתחיל בחודש מאי הקרוב, עם היקף עבודה של לפחות תיק אחד לשבוע לכל רופא משתתף. מעבר להיבט המקצועי, מדובר במהלך בעל משמעות רחבה:

- חיזוק אחריות הביטוח הלאומי לניהול כספי הציבור
- שיפור יכולת השבת כספים בהיקפים משמעותיים
- יצירת אחדות מקצועית ברמה הארצית
- העמקת הקשר בין רפואה, משפט וניהול מערכות

זהו מהלך אסטרטגי, אשר מציב את הלשכה הרפואית בחזית העשייה המקצועית והמערכתית גם יחד.

הצלחת התהליך תלויה בשילוב בין אנשים, מתודולוגיה ומערכות. רופאים בעלי סקרנות מקצועית, יכולת למידה ורצון להשפיע ימצאו כאן תחום חדש, מאתגר ובעל משמעות. המהלך נמצא בתחילתו, אך כבר כעת ברור כי מדובר בצעד חשוב בהתפתחות הלשכה הרפואית ובחיזוק תפקידה המרכזי במערכת.

ד"ר אולג שפיר